

Foto: Ulo Maasing

När resenärerna klev av stannade turistbussarna

*Den svenska marknaden inom turist- och beställningstrafik med
buss 2020*

Sveriges Bussföretag

Ett förbund inom **TRANSPORTFÖRETAGEN**

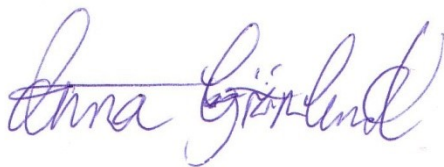
Förord

I början av 2020 samlade Sveriges Bussföretag för första gången in egna data kring utvecklingen på marknaden inom turist- och beställningstrafik med buss, ett statistiskt underlag som är unikt. Siffrorna rörde då verksamheten under 2019 och ingen kunde då ana att statistiken inom någon månad skulle spegla en helt annan verklighet än den som bussbranschen ställdes inför under våren 2020 när coronapandemin slog till. Därför valde vi också att inte presentera siffrorna just då. Nu, ett år senare, så har bussbranschen och kanske framförallt turist- och beställningstrafiken gått igenom sitt största stälbad någonsin. Det visar också den insamlade statistiken när siffrorna jämförs med 2019.

Men krisen är inte över ännu – snarare har den fördjupats. Runt om i Sverige står fortfarande hundratals turistbussar avställda och bussföretagens verktygslådor för att kunna klara sig börjar bli tomma. Sveriges Bussföretag har under hela krisen argumenterat för olika typer av riktade stöd, men ännu har inte några sådana presenterats. De generella, breda stödåtgärderna som regeringen har sjösatt har såklart varit till hjälp, men har också varit krångliga, anpassade utefter andra branscher och framförallt har pengarna fastnat i de byråkratiska kvarnarna och inte nått företagen i tid. Nästan hälften av bussföretagen har tappat över 90% av sin omsättning inom turist- och beställningstrafik och över 75% har tappat över 80%. Det är monumentala siffror och det är inte svårt att räkna ut att inget företag överlever en längre period i den verkligheten.

Sveriges Bussföretag är bransch- och arbetsgivarorganisation för bussbranschen i Sverige. Vi är ett förbund inom Transportföretagen och Svenskt Näringsliv. Läs mer om oss och vår verksamhet på www.sverigesbussforetag.se

Stockholm i mars 2021

Anna Grönlund, branschchef Sveriges Bussföretag

Omslagsbilden är från Sveriges Bussföretags manifestation #Lussebuss, som genomfördes 13 december med över 120 deltagande bussar i Stockholm, Göteborg, Malmö och Umeå. Syftet var att sprida ljus i vintermörkret och samtidigt uppmärksamma den hårt drabbade turistbussbranschen.

Innehåll

Förord.....	2
Definitioner.....	4
Vad är turist- och beställningstrafik?	4
Hur ser den svenska bussbranschen ut?	4
Två bussföretag berättar	5
Vilka är de svarande företagen?	7
Förändring av omsättning inom olika segment.....	8
Förändring av volymer på olika geografiska marknader	10
Förändring av volymer avseende färdmedel.....	13
Förändring av total omsättning i procent.....	14
Metodbeskrivning	15

Definitioner

Vad är turist- och beställningstrafik?

Bussbranschen brukar delas upp i tre segment, där turist- och beställningstrafik är ett. De två andra är upphandlad kollektivtrafik (främst offentligt finansierad linjetrafik och skoltrafik) samt kommersiell linjetrafik (busstrafik som bedrivs helt på kommersiell grund, främst express- och flygbusstrafik).

Turist- och beställningstrafiken brukar delas upp i två huvudsakliga delar:

- **Beställningstrafik**, vilket motsvarar rena busstransporter (A till B)
- **Researrangörsverksamhet**, där bussföretagen utöver busstransporten också verkar som arrangör av paketresor

Researrangörsverksamheten innefattar en bredd, från resor där enskilda resenärer kan boka en plats (också kallat annonserade resor) till resor där bussföretaget ordnar boende eller måltider för en grupp som bokar busstransport.

Beställningstrafiken bedrivs främst inom Sverige och till viss del i Europa, medan researrangörsverksamheten bedrivs både inom Sverige, i Europa och till viss del även till övriga världen.

Det vanligaste vad gäller paketresor är att turistbussen är det huvudsakliga färdmedlet, men det förekommer också resor där flyg eller färjor står för den huvudsakliga delen av transporten.

Hur ser den svenska bussbranschen ut?

Majoriteten av svenska bussföretag har under 50 anställda. Däremot finns det stora antalet anställda i ett 20-tal bussföretag som har över 500 anställda.¹ De största företagen verkar främst inom segmentet upphandlad trafik.

De flesta bussföretag verkar inom mer än ett av de tre definierade segmenten.

För mer information om hur den svenska bussbranschens struktur ser ut, hänvisas till Sveriges Bussföretags statistikrapport.²

¹ Sveriges Bussföretag: Statistik om bussbranschen, november 2020 (sidan 14):

<https://www.transportforetagen.se/globalassets/rapporter/buss/statistik-om-bussbranschen-2020-nov-final.pdf?ts=8d8848bb1215f00>

² Sveriges Bussföretag: Statistik om bussbranschen, november 2020.

<https://www.transportforetagen.se/globalassets/rapporter/buss/statistik-om-bussbranschen-2020-nov-final.pdf?ts=8d8848bb1215f00>

Två bussföretag berättar

Vi har låtit två bussföretag som arbetar med turist- och beställningstrafik komma med sina reflektioner kring de insamlade siffrorna och hur de upplevt senaste året.

Jennie Högberg, Högbergs Bussresor AB:

”Vi känner igen oss fullt ut i siffrorna. Nu tillhör vi de företag som har flera ben att stå på, där en liten del är skol- och linjetrafik. Utan denna kan vi inte ens föreställa oss hur hårt krisen hade slagit. Troligtvis hade vi behövt säga upp all personal istället för att som nu, kunna utnyttja korttidspermitteringen. Nu har vi haft ett fortsatt behov av personal men betydligt mindre. Vi har kunnat nyttja omställningsstödet och korttidspermitteringen vilket vi är glada över, men det hade varit önskvärt om stödåtgärderna hade varit mer anpassade utefter de drabbade branschernas förutsättningar – exempelvis det förslag om ersättning för avställda bussar som Sveriges Bussföretag har lobbat för.”

Avställda turistbussar vid företagets garage i Ramstalund. Foto: Högbergs Bussresor

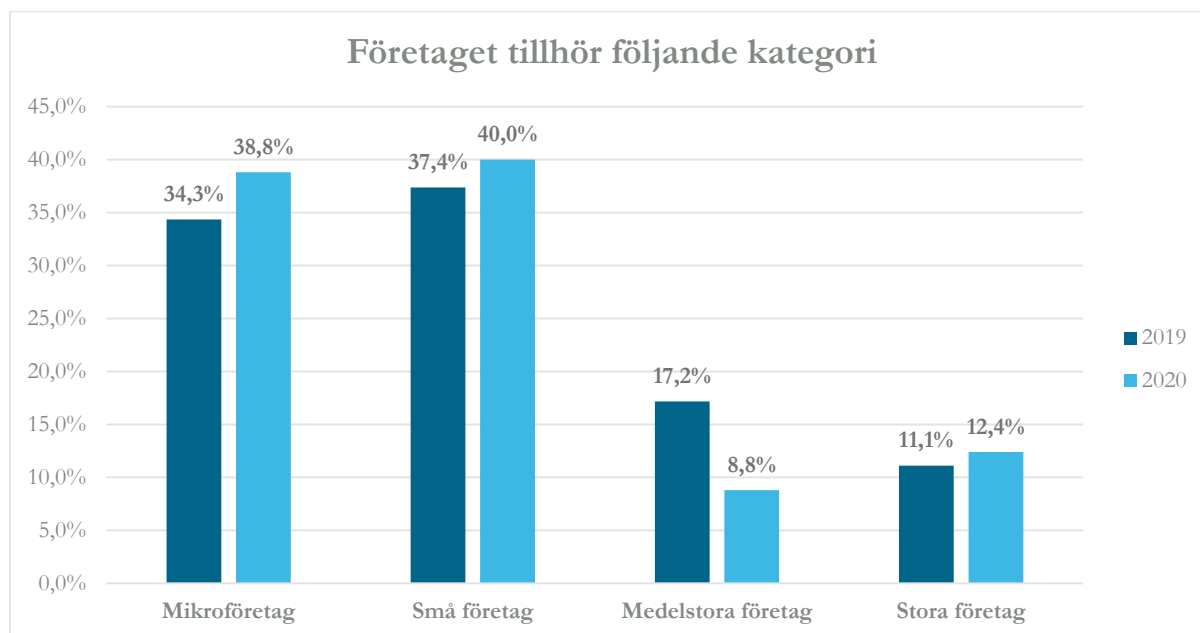

Företagets parkerade bussar i Frihamnen, Stockholm. Foto: EkmanBuss Flexibussitet

Johan Ekman, EkmanBuss Flexibussitet och EkmanResor:

”Vi verkar inom både beställningstrafik, som främst är en B2B-verksamhet, genom EkmanBuss Flexibussitet och researrangörsverksamhet, som är en B2C-verksamhet, genom vår resebyrå EkmanResor. Siffrorna känns väldigt bekanta för vår del och beskriver verkligheten väl. I researrangörsverksamheten så drabbades vi av stora kostnader initialt, då stora belopp skulle återbetalas till resenärerna enligt gällande lagstiftning. I den verksamheten kunde vi dock kapa stora kostnader för att möta nedgången genom att säga upp personal. Den stora kostnadsmassan ligger inom beställningstrafiken, framförallt i de fasta kostnader som rör bussarna. Vi har använt både korttidspermitteringen och omställningsstödet samtidigt som vi försökt att hålla igång verksamheten. Vi har haft viss körning varje månad, mycket med anledning av akuta körningar som genererat en viss omsättning. Trots de stora fasta kostnaderna, har detta gjort att det varit svårare att få ta del av stödåtgärderna. Det är också tydligt att vissa av stöden inte är anpassade för en flexibel tjänstesektor, utan för industrin. Ett annat exempel på ett stelbent regelverk som visat sig i och med pandemin är det kring på- och avställning av fordon, där en turistbuss måste vara avställd i minst 15 dagar för att kunna få återbetalning av fordonsskatt. Det blir en dyr affär att ställa på en buss för kortare uppdrag om den stått avställd ett antal dagar.”

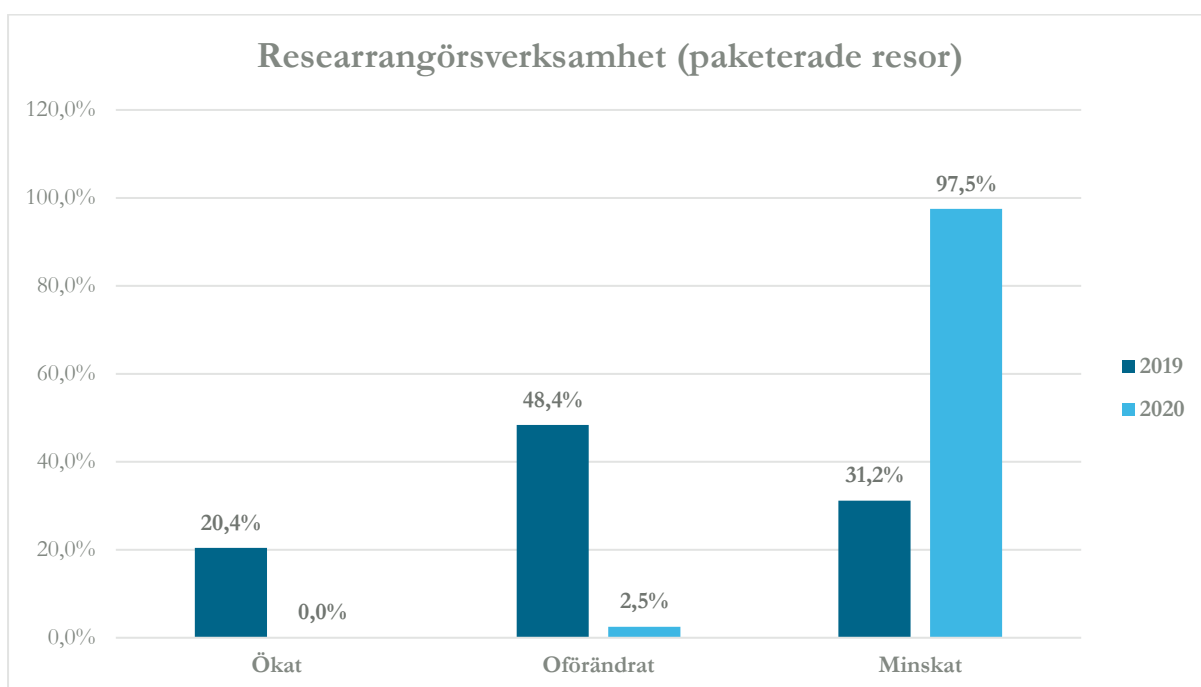
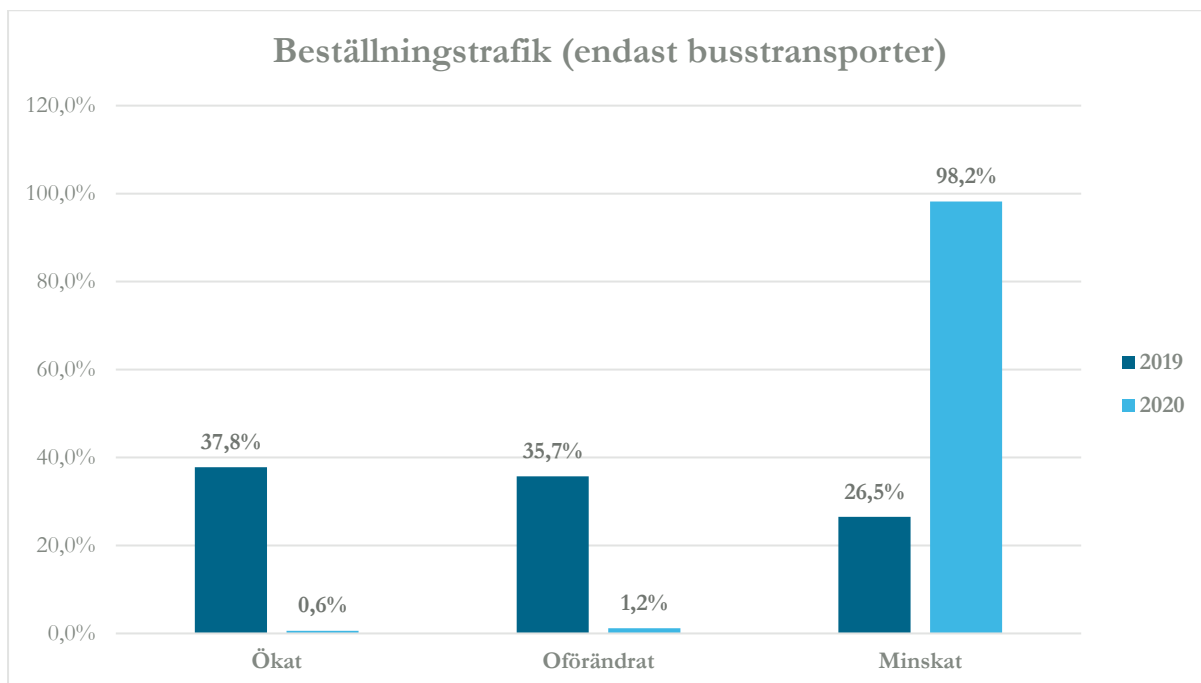
Vilka är de svarande företagen?

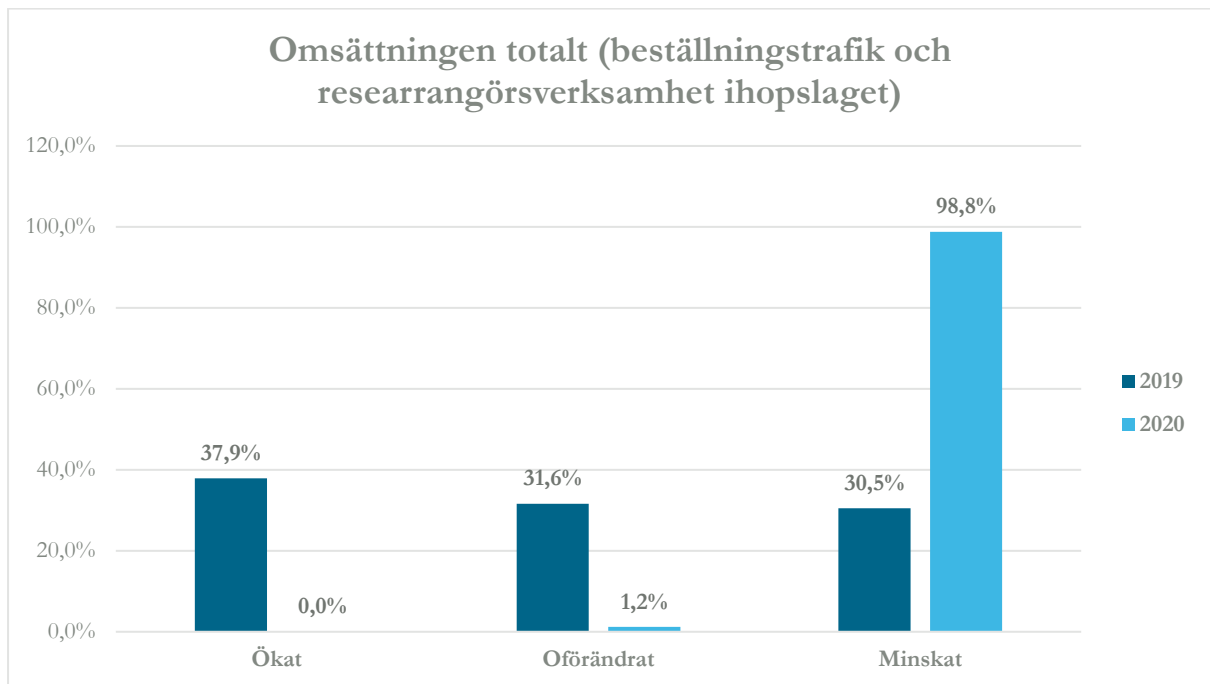

Fördelningen motsvarar bussbranschens struktur i stort, där majoriteten av företagen är mikro- och småföretag. Definitionen av de olika kategorierna finns i metodbeskrivningen.

Totalt antal svarande företag var 170 för 2020 respektive 99 för 2019.

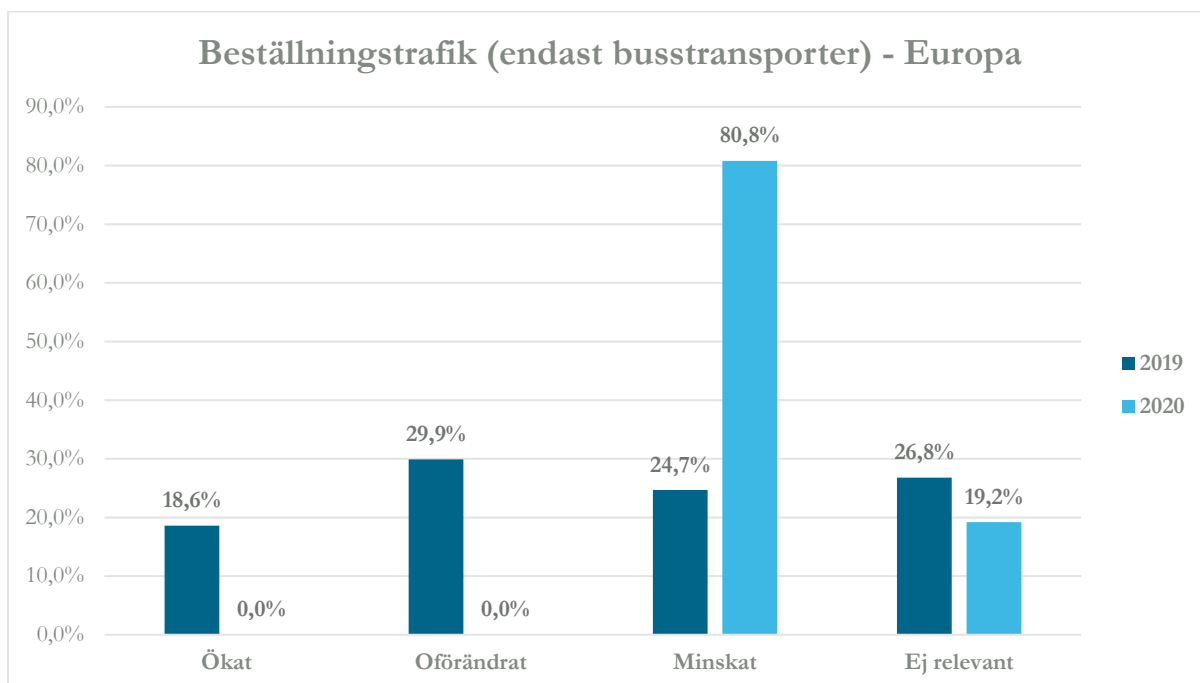
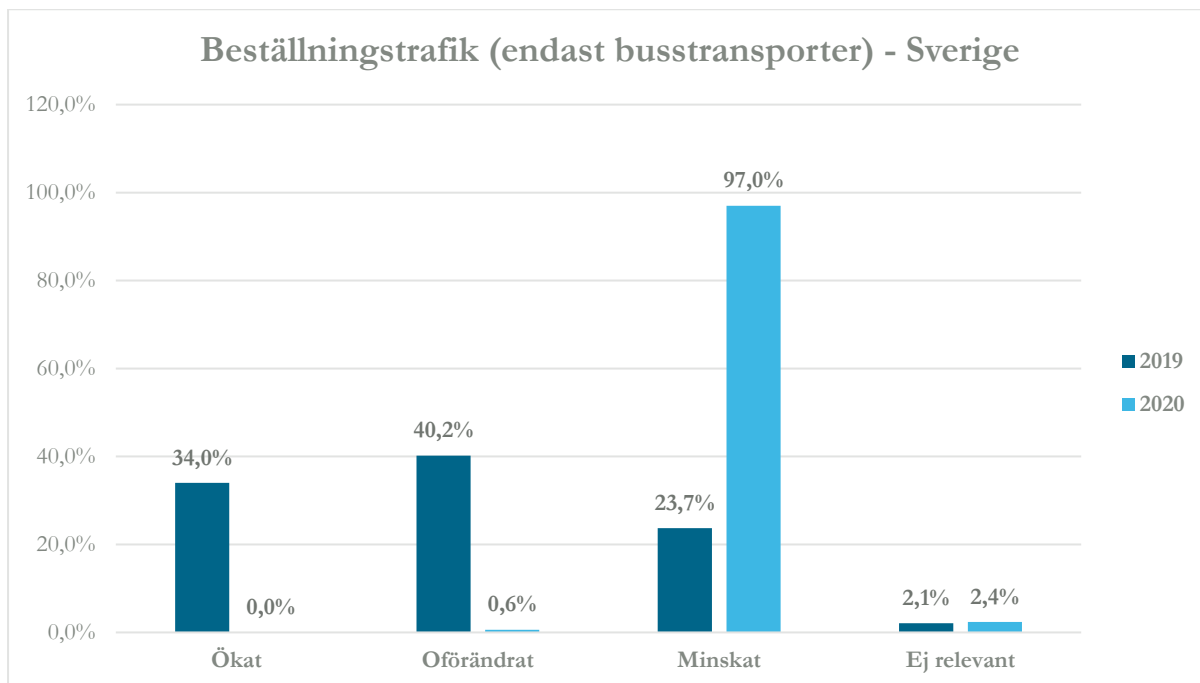
Förändring av omsättning inom olika segment

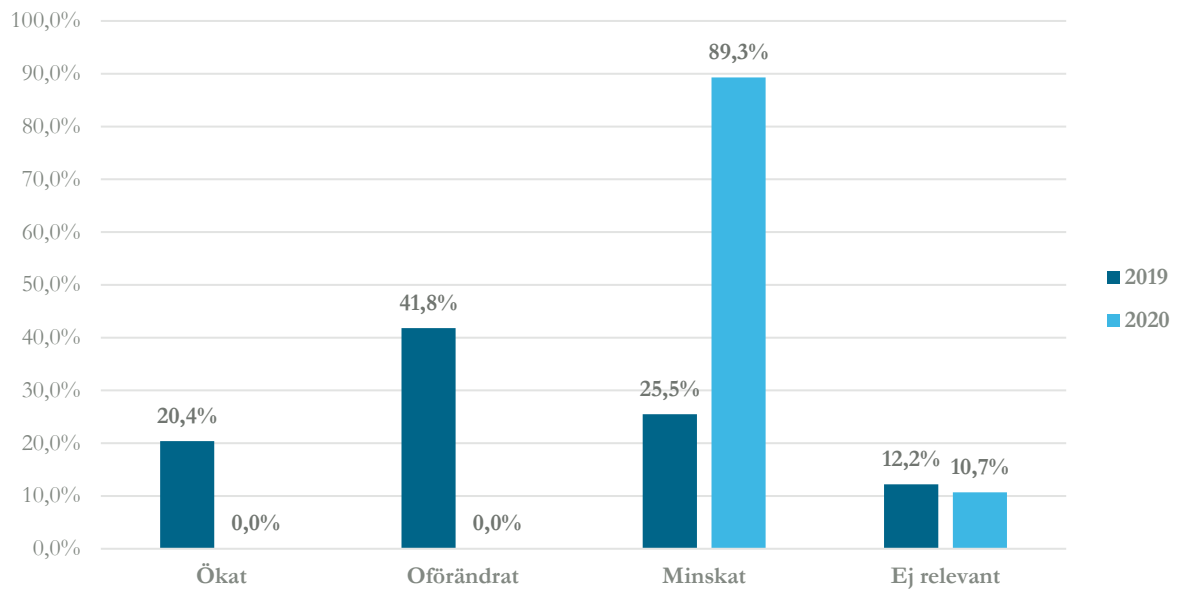

Från en blandad utveckling under 2019 så har omsättningen under 2020 minskat för i princip samtliga svarande företag respondenter. Att den är oförändrad för några företag bedömer Sveriges Bussföretag beror på att några företag inte hade någon verksamhet inom segmentet och inte heller har startat upp någon under 2020.

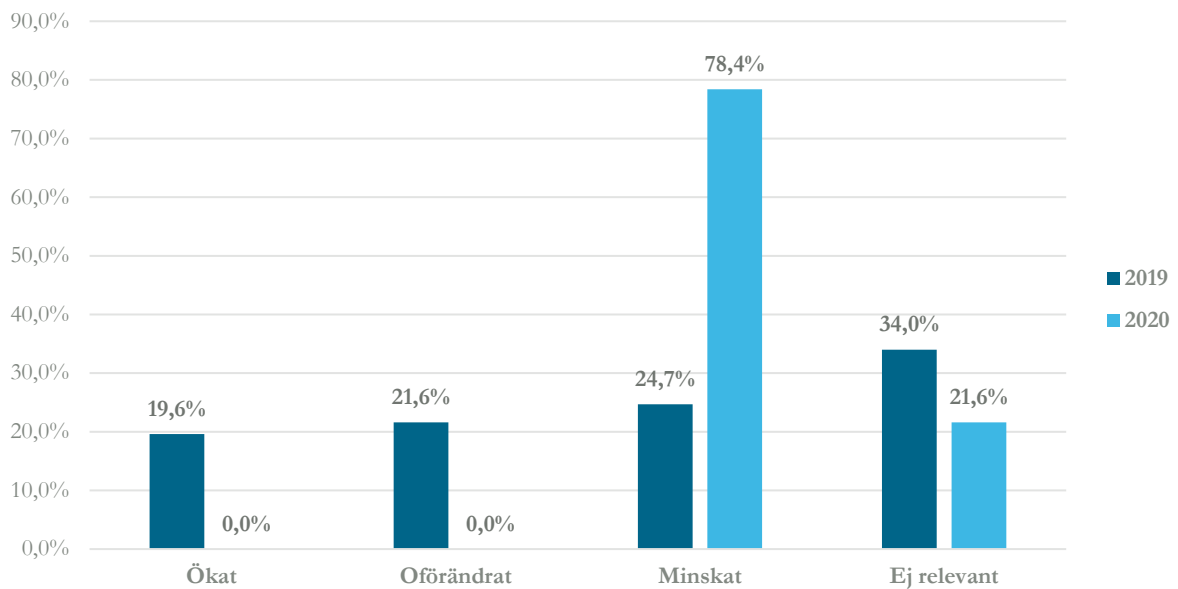
Förändring av volymer på olika geografiska marknader

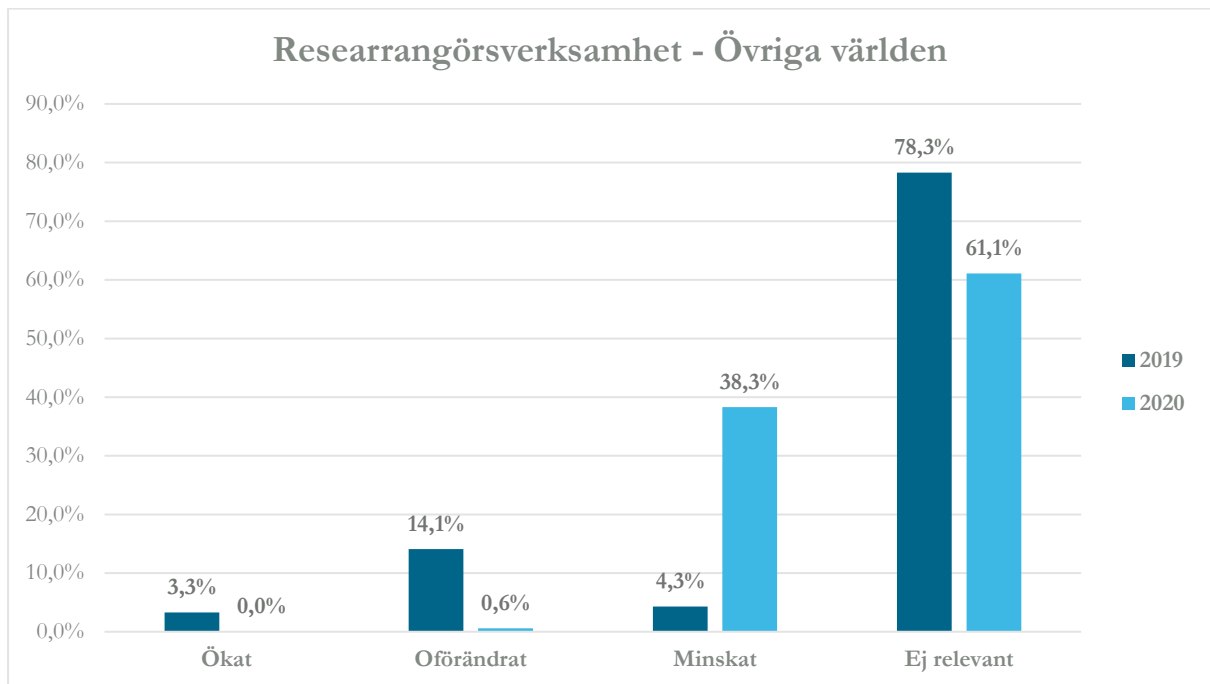

Researrangörsverksamhet - Sverige

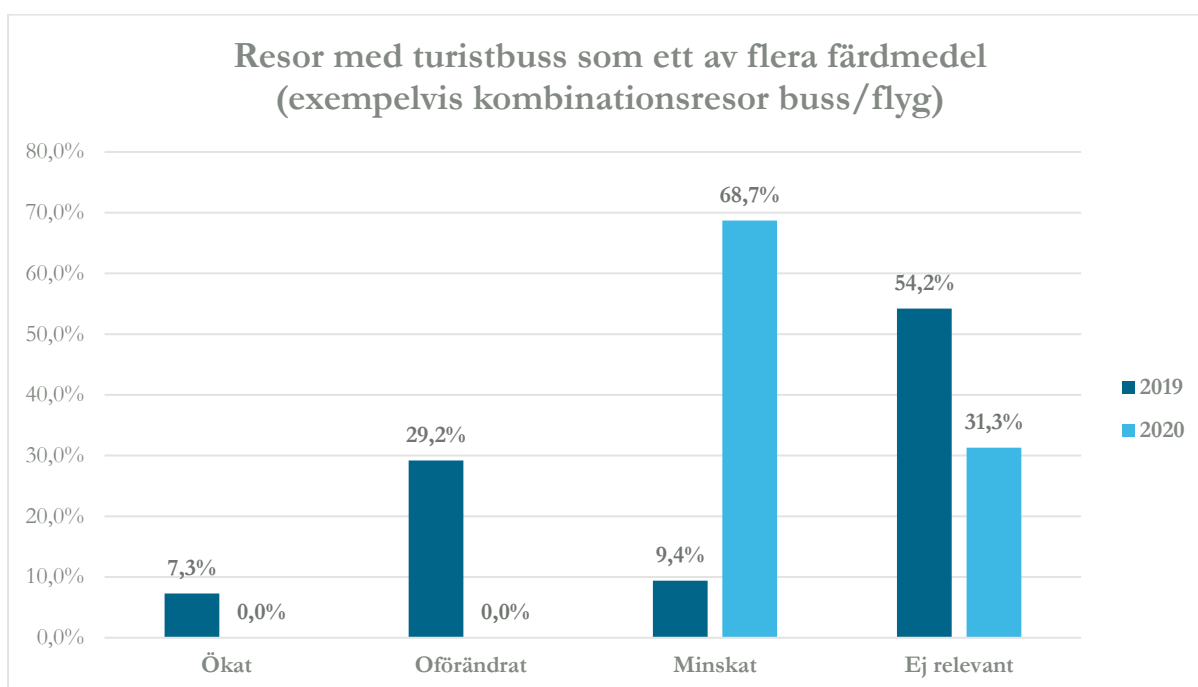
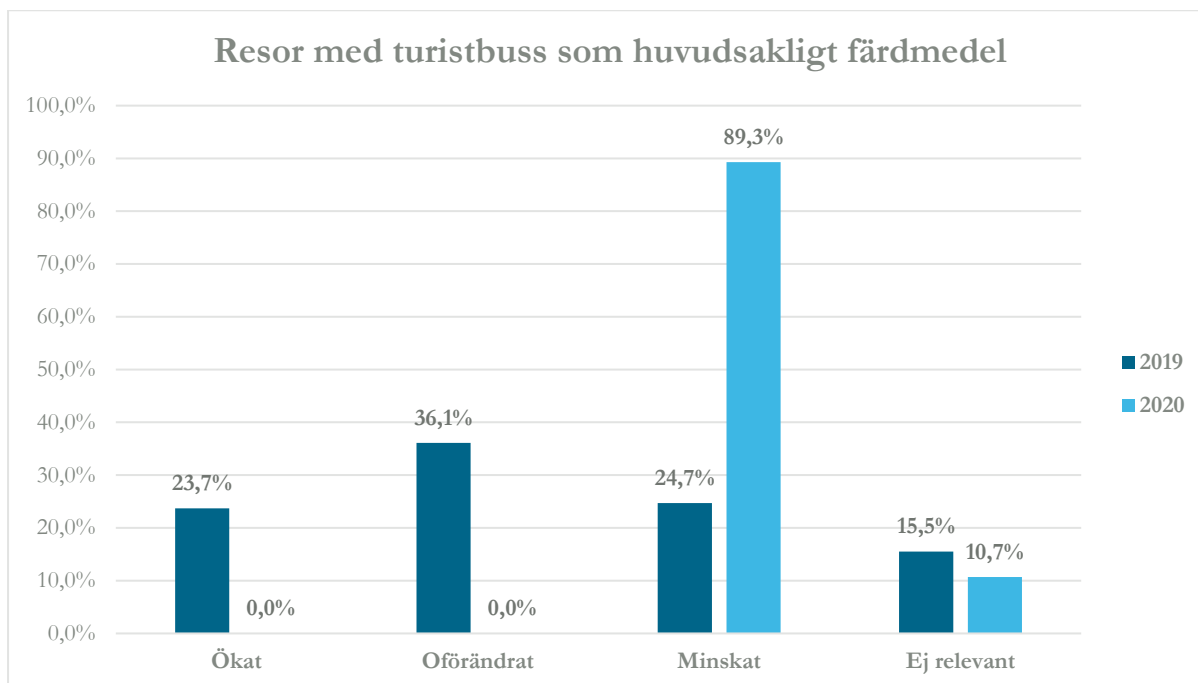
Researrangörsverksamhet - Europa

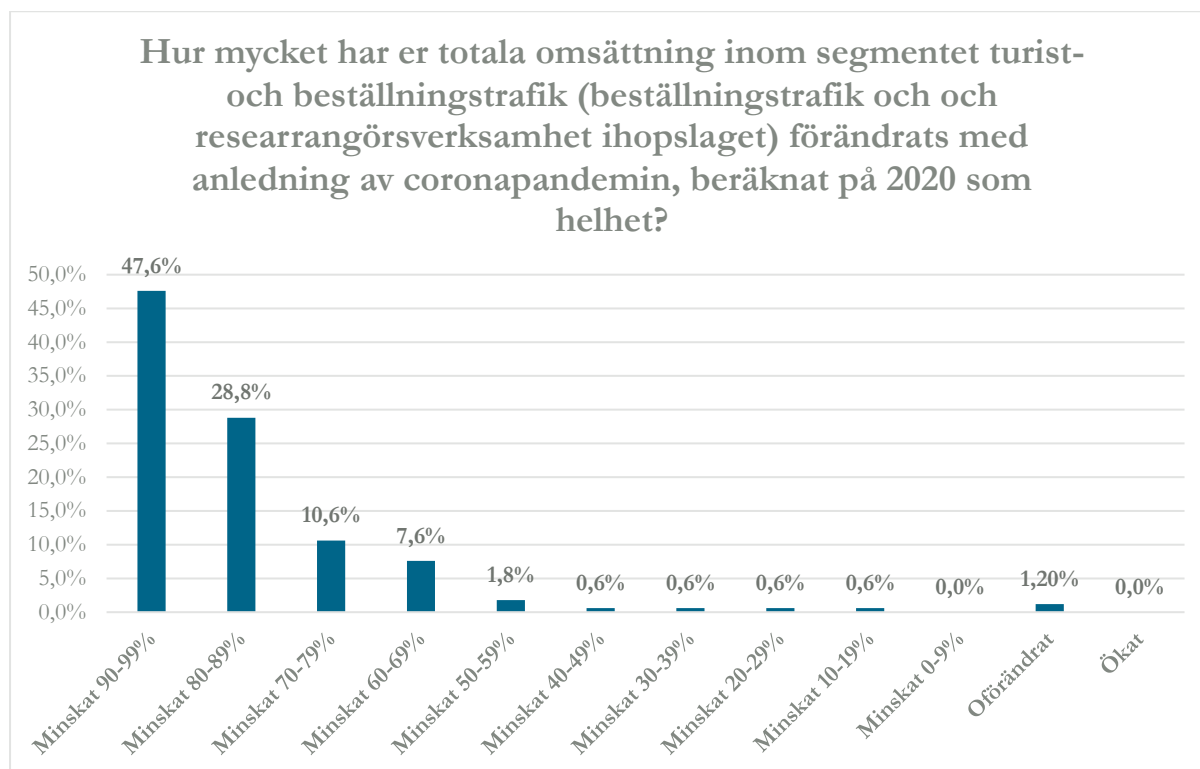
Det var en blandad utveckling på samtliga marknader såväl inom som utanför Sverige under 2019. Under 2020 minskade volymerna kraftigt på samtliga geografiska marknader.

Förändring av volymer avseende färdmedel

Efter en blandad utveckling under 2019 så minskade båda typerna av resor under 2020.

Förändring av total omsättning i procent

Siffrorna talar sitt tydliga språk – nära hälften av respondenterna har svarat att de tappat 90% eller mer av sin omsättning. Totalt har 76,4% av företagen svarat att de tappat minst 80% och 94,6% har tappat minst 60% av sin omsättning. Inte ett enda företag har ökat sin omsättning under året. Stora delar av marknaden har i princip försvunnit.

Värt att beakta är att dessa siffror avser i de flesta fall inte hela företagens verksamhet då merparten också har delar av sin verksamhet inom andra segment – exempelvis linjetrafik eller skolskjuts. Dessa segment är dock inte heller opåverkade av coronapandemin. Vissa företag, framförallt mikro- och småföretag, verkar dock endast inom turist- och beställningstrafik och har därför drabbat extra hårt under 2020.

Metodbeskrivning

Insamling av data har skett genom en webbaserad enkät som skickats ut till medlemmar i Sveriges Bussföretag. Enkäten genomfördes anonymt och var öppen för svar mellan 2021-01-13 och 2021-02-12. Frågorna var formulerade likadant de båda år som enkäten genomförts och med samma svarsalternativ. I slutet hade även respondenterna möjlighet att lämna fritextsvar.

Totalt inkom 170 unika svar på enkäten (motsvarande siffra 2019 var 99 unika svar).

I enkäten som avser 2020 års verksamhet så lades en ytterligare fråga till som avsåg att kartlägga hur stor minskningen av omsättningen inom turist- och beställningstrafik varit. Denna fråga har därför inget jämförelsetal.

Frågorna som ställdes var följande:

Företaget tillhör följande kategori (tänk på om företagen ingår i en koncern ska hela koncernen räknas med)

- Mikroföretag (färre än 10 anställda och maximalt 2 miljoner euro i årsomsättning)
- Små företag (mellan 10–49 anställda och maximalt 10 miljoner euro i årsomsättning)
- Medelstora företag (mellan 50 och 249 anställda och maximalt 50 miljoner euro i årsomsättning)
- Stora företag (över 250 anställda eller över 50 miljoner euro i årsomsättning)

Hur har er omsättning inom segmentet turist- och beställningstrafik förändrats under 2020?

Beställningstrafik (endast busstransporter)

- Ökat
- Oförändrat
- Minskat

Researrangörsverksamhet (paketerade resor)

- Ökat
- Oförändrat
- Minskat

Omsättningen totalt (beställningstrafik och researrangörsverksamhet ihopslaget)

- Ökat
- Oförändrat
- Minskat

Inom vilka geografiska marknader har volymerna förändrats och hur?

Beställningstrafik (endast busstransporter)

Sverige

- Ökat
- Oförändrat
- Minskat

Europa

- Ökat
- Oförändrat
- Minskat
- Ej relevant

Researrangörsverksamhet

Sverige

- Ökat
- Oförändrat
- Minskat
- Ej relevant

Europa

- Ökat
- Oförändrat
- Minskat
- Ej relevant

Övriga världen

- Ökat
- Oförändrat
- Minskat
- Ej relevant

Inom researrangörsverksamheten, hur har volymerna förändrats avseende färdmedel?

Resor med turistbuss som huvudsakligt färdmedel

- Ökat
- Oförändrat
- Minskat

- Ej relevant

Resor med turistbuss som ett av flera färdmedel (exempelvis kombinationsresor buss/flyg)

- Ökat
- Oförändrat
- Minskat
- Ej relevant

Hur mycket har er totala omsättning inom segmentet turist- och beställningstrafik (beställningstrafik och researrangörsverksamhet ihopslaget) förändrats under 2020 med anledning av coronapandemin, beräknat på året som helhet?

- Minskat 90–99%
- Minskat 80–89%
- Minskat 70–79%
- Minskat 60–69%
- Minskat 50–59%
- Minskat 40–49%
- Minskat 30–39%
- Minskat 20–29%
- Minskat 10–19%
- Minskat 0–9%
- Oförändrat
- Ökat

Sveriges Bussföretag

Ett förbund inom **TRANSPORTFÖRETAGEN**

Sveriges Bussföretag är bransch- och arbetsgivarorganisationen för bussföretag och bussresearrangörer i landet och har huvuddelen av bussföretagen som medlemmar. Vi är en del av Transportföretagen och Svenskt Näringsliv. Såsom branschpartner finns ett antal av de kommunalt ägda bussbolagen, vilka är medlemmar i annat arbetsgivarförbund men som är med och påverkar branschens utveckling genom bransch-arbetet i Sveriges Bussföretag.

Till Sveriges Bussföretag finns också runt 50 branschintressenter, huvudsakligen leverantörer och samarbets-partner till förbundet och dess medlemsföretag. Sveriges Bussföretag har också lokal närvaro genom Transportföretagens nio regionala kontor. Medlemmar i Sveriges Bussföretag är också automatiskt medlemmar i Svenskt Näringsliv. Sveriges Bussföretag är medlem i UITP och IRU.

Sveriges Bussföretag
Box 5384
102 49 Stockholm
Besöksadress: Storgatan 19
Telefon: +46 8 762 71 00
bussinfo@transportforetagen.se
sverigesbussforetag.se

